

A főispán és a szerelem

A legszomorúbb történetek egyike

Első rész

Megérkezett a városba Kristóffy főispánja. Enni, inni nem kapott sehol, kocsi nem szállította, pincér nem szolgált.

– Nem bánom, nem bánom – sóhajtá a főispán – mindezt szívesen tűröm! Csak egy dolog bánt!

– Micsoda? – kérde a titkárja.

– Minden nap, minden nap áldoztam otthon a szerelem oltárán. Minden napra kellett nékem egy kis szerelem... És Pesten ez megvolt. Itt azonban nem hajlandó egy nő sem velem mámorban úszni...

Második rész

Meghallották ezt a város ledér hölgyei. Még aznap gyűlést tartottak és elhatározták, hogy a törvénytelen főispánt bojkottálni fogják. Elhatározták, hogy hazafiságból egyik sem fog édesdeden a keblére borulni.

– Epedjen el! – kiáltották.

– Szomjúhozzék!

– Sóvárogjon!

– Ugráljon kínjában!

És híven ragaszkodtak az elhatározáshoz. A főispán hiába kopogtatott a kis házak ablakain, hiába kurizált a könnyű életű kasszírnőknek.

Harmadik rész

Másnap hajnalban egy lefátyolozott női alak surrant ki a főispán szállásából.

A város rendőrorvosa épp arra járt és megállítá a nőt:

– Honnan jössz? Találkáról?

– Onnan.

– Hogyan? – üvöltött a rendőrorvos – hiszen én téged a közegészség szent nevében eltiltottalak a csóktól, te peches nő!

A nő lesüté szemét:

– Doktor úr... – rebegte – *a főispántól jövök!*
– Éljen! – kiáltott az orvos – te egy drága, kedves, hazafias nő vagy!
És a többi nők díszes emléktárgyat vettek neki.

(Fidibusz, 1906. február 2. 5. sz. 8.)

Utca, délelőtt

BABITS MIHÁLY

Háború volt, most kell ölelni,
testet a testtel elkeverni,
hogy majd legyen mit újra ölni
s sem élet, sem halál ne fogyjon.
Mennyi inger és meztelenség!
s gyerekek szaladnak az utcán,
mint kis patkányok, egyre többen,
egyre többen és rongyosabban.
Oly csodálkozva néznek olykor,
mintha kérdenék: Mit akartok
velünk? avagy milyen örökség
vár tőletek reánk e földön? [...]

Szemeitek csillagot kérnek,
s legjobb volna, mint rossz adósnak,
elbújni már a Végzet-asszony
fekete szoknyái mögé;
de jaj, még ostoroz az élet,
melynek szolgája a halál is,
gyujtanak a sugaras utcák,
bokák és mellek, és tavasz van...

(Nyugat, 1925. május 16. 8–9. sz. 503–504.)